

Dyreetik i økologisk husdyrhold

Af Professor Peter Sandøe, Center for Bioetik og Risikovurdering, Københavns Universitet

Det sidste årti har bragt store fremskridt for dyrevelfærden i det økologiske husdyrhold, men der er stadig store udfordringer

Økologisk jordbrug, og herunder økologisk husdyrhold, voksede frem i Danmark i 1980'erne som en protest mod det intensive landbrugs påvirkning af miljø og natur. Derimod var der fra begyndelsen ikke særlig fokus på dyrevelfærd i det økologiske jordbrug.

I en udtalelse om økologisk husdyrhold fra Det Dyreetiske Råd fra november 1995 blev det konkluderet, at de på det tidspunkt eksisterende danske økologi-regler langt fra var tilstrækkelige til at garantere et højt velfærdsniveau hos alle berørte dyr. Mest kritisk var udtalelsen, når det drejede sig om den økologiske ægproduktion. De dyreetiske problemer var her så alvorlige, at det kaldte på en målrettet indsats både på kort og på lang sigt.

Ved en efterfølgende revision af de økologiske regler i 1998 skete der en kraftig udvidelse af de produktionsregler, der havde til formål at sikre husdyrenes velfærd. En tilsvarende ændring er sket i EUs regler.

Positiv effekt

Det er mit klare indtryk, at det forløbne årti har bragt væsentlige fremskridt, når det gælder om at sikre dyrevelfærden i den økologiske husdyrproduktion. For det første har de ændrede regler haft en effekt. For det andet er der ikke mindst inden for den økologiske ægproduktion blevet gjort en stor indsats for at løfte dyrevelfærden. Endelig har kontrolmyndigheden, Plantedirektoratet, fokuseret på dyrevelfærd.

Udviklingen på dette område er i høj grad blevet drevet frem af kritisk opmærksomhed fra offentlighedens side på manglende dyrevelfærd i det konventionelle husdyrhold. Økologisk jordbrug er en slags omvendt spejlbillede af den intensive produktion. Derfor bliver der mere fokus på dyrevelfærd, når

befolkningen bekymrer sig om dyrevelfærden i den intensive husdyrproduktion.

Stadig udfordringer

På trods af de nævnte positive tendenser, er der dog flere grunde til at tro, at der fortsat vil være udfordringer forbundet med at sikre dyrevelfærd i det økologiske husdyrhold.

Økologisk husdyrproduktion foregår på et frit marked. Drevet frem af markeds kræfterne vil økologisk husdyrhold typisk udvikle sig i retning af stadig større bedrifter, der set ude fra kan opfattes som værende meget lig den slags produktionssystemer, økologisk produktion oprindeligt er opstået som en protest imod.

Desuden kan begrebet dyrevelfærd i sig selv give anledning til dilemmaer – fx mellem det sunde dyreliv og det vilde dyreliv. Her satser økologien typisk på det vilde dyreliv med fx øget dødelighed til følge. Endelig ligger der en konflikt gemt i selve det økologiske værdigrundlag. Dette indeholder en helhedsorienteret tankegang, som på en række punkter kan komme på kollisionskurs med den meget individorienterede tankegang, som kendetegner mange diskussioner om dyrevelfærd.

Denne klumme blev bragt d. 14. december 2007 i Økologisk Jordbrug nr. 398.